

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології



ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Майя НІКОЛАЄВА
_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 052 «Політологія»
Освітньо-професійна/наукова програма: ОПП «Політологія»

ОНУ
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української культури».

(назва навчальної дисципліни)

Одеса: ОНУ, 2022.

Розробник: Лопуга Ореста Іванівна, канд. філософ. наук, доцент кафедри культурології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

Завідувач кафедри в.о.  (Віталія ГОТІНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

спеціальність 052 «Політологія»



(Марія МІЛЮВА)

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету/інституту історії та філософії

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Голова НМК  (Галіна ЛЕВЧЕНКО)

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № ___ від “___” _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № ___ від “___” _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 1	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», Спеціальність 052 «Політологія» Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	10 год
		<i>Практичні</i>	
		14 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		не передбачені	не передбачені
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання нормативного курсу є ознайомлення студентів з основними історичними етапами української культури та основними складовими культури – мистецтвом, етнографією та матеріальною культурою, науковими знаннями, що дозволяють їм визначити, класифікувати тенденції розвитку української культури, вивчити різні аспекти системного зв'язку всіх складових культури, формування наукового осмислення минулого України як складової частини світової спільноти та підготувати висококваліфікованого й конкурентоздатного фахівця першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 052 «Політологія»..

Завданням дисципліни є:

1. Підвищення загальноосвітнього і культурного рівня студентів;
2. Систематизувати наявні знання студентів з вітчизняної культури;
3. Ознайомити студентів з закономірностями суспільно-політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що проходили на українських землях;
4. Формувати широкого гуманітарного світогляду;
5. Сприяти формуванню уявлень про міжпредметні зв'язки у вивченні гуманітаристики.
6. Показати закономірності історичного розвитку при вивченні основних етапів становлення вітчизняної і зарубіжної культури і її взаємозв'язок із соціально-економічними, політичними процесами суспільства;
7. Розкрити сутність культури як основну форму цілеспрямованої людської діяльності;
8. Розкрити специфіку української культури, визначити її місце і роль у світовому культурному просторі;
9. Забезпечити повне досягнення студентами програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Історія української культури».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

а) інтегральних (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

б) загальних (ЗК):

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

в) спеціальних, фахових (СК):

СКОЗ. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Програмні результати навчання (ПРН): У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, структуру, функції, провідні тенденції розвитку української культури, її місце в житті людини і суспільства;
- світоглядні системи та художні стилі, властиві історико-культурним епохам;
- творчість провідних діячів української культури;
- сутність сучасного процесу розвитку української культури; її місце і роль у розмаїтті національних культур;

вміти:

- визначати сутність та функцій культури, головні засади її розвитку;
- розглянути основні етапи розвитку історії вітчизняної культури;
- розкрити специфіку української культури, визначати її місце і роль у світовому культурному просторі;
- визначати особливості та тенденцій розвитку сучасної вітчизняної культури;
- формувати моральні та естетичні потреби та здатність зберігати і охороняти культурні здобутки України.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність та витоки культури України.

Тема 1. Предмет і методологія культури. Феномен культури.

Поняття культури та її сутність. Етимологія терміну «культура». Культура як спосіб буття людини і людства, вища форма існування суспільства. Природа і культура. Структура культури. Функції культури. Культурна статика та культурна динаміка. Культурні універсалії. Культура як система цінностей. Форми культури. Типи культури. Традиції, новації та норми в культурі. Культура і цивілізація. Філософсько-культурологічне осмислення явища культури. Місце мистецтва і науки в культурі. Міф в контексті культури. Основні принципи класифікації культурної еволюції.

Тема 2. Основні зарубіжні та українські концепції культури.

Основні культурологічні школи. Культурологічні теорії: Г. В. Ф. Гегель, Й. Гейзинга, О. Шпенглер, Ф. Ніцше, П. Сорокін, А. Тойнбі, З. Фрейд, К. Юнг. Культурологічні теорії в українській суспільній думці: В. Винниченко, М. Грушевський, Д. Донцов, В. Липинський, Є. Маланюк, І. Мірчук, О. Ольжич, М. Хвильовий. Українська культура як цілісна система. Її роль у формуванні

національної свідомості, духовному відродженні, консолідації українського народу.

Тема 3. Культура первісного суспільства. Історичні передумови виникнення української культури.

Періодизація первісного суспільства. Збиральництво та полювання. Патріархат та матріархат. Виникнення мистецтва. Культурні пам'ятки пізнього палеоліту. Образотворче мистецтво: печерні настінні розписи, гравюра на кістках, скульптурні зображення, музичні інструменти. Неолітична революція. Зміни в суспільному і духовному житті. Перехід від привласницького господарства до виробничого. Землеробство і скотарство. Культивування злаків. Приручення тварин. Осілий спосіб життя. Формування рас, етносів. Культура неолітичної ери. Неолітичні символи. Кераміка як характерна ознака неоліту. Культ поховання. Мегаліти. Міфологія. Різновиди як тематика міфів. Розвиток мови, основ раціональних знань.

Феномен української національної культури. Проблема етногенезу українців. Мовні та психологічні особливості українців. Українська ментальність. Етнографічні групи українців. Етнічний склад населення України. Проблема періодизації історії української культури. Передслов'янське населення України і його культура. Перші сліди перебування людини на території України. Старокам'яна доба (палеоліт). Лізинська культура. Новокам'яна доба (неоліт). Трипільська культура. Особливості трипільського мистецтва. Вік міді (III тис. до н.е.) та бронзи (II тис. до н.е.). доіндоєвропейці та індоєвропейці на території України. Розвинена флективна мова як найважливіший елемент індоєвропейської культури II тис. до н.е. на території України. Кіммерійці як продовжувачі трипільської культури.

Скіфська доба на території України. Скіфське мистецтво. Звіриний стиль. Сармати. Грецькі колонії на території України. Уклад життя в стародавніх грецьких містах-полісах Північного Причорномор'я: звичаї, господарство, архітектура, політичний устрій та громадянський лад. Україна та «велике переселення народів» у II-V ст. до н.е. Роль зарубинецької та черняхівської культур. Мистецтво антської доби. Давньослов'янська міфологія в Україні. Слов'янський фольклор як джерело дослідження міфології.

Тема 4. Культур Русі-України

Русь-Україна і становлення української культури. Проблема генезису східнослов'янських племен. «Повість временних літ» про східнослов'янські племена. Побут і звичаї східних слов'ян. Язичницькі вірування східних слов'ян. Соціально-економічні та історичні умови формування Давньоруської держави. «Руська правда» як зведення законів. Прийняття християнства. Християнізація як рушій нового культурного прогресу. Взаємозв'язок давньоруської культури з культурою Візантії та культурами інших народів. Розвиток писемності на Русі. Церковнослов'янська мова. Література: оригінальна та перекладна. Особливість літописів. Житійна література. «Слово про закон і благодать...» Іларіона. Розвиток і поширення освіти. Ярослав Мудрий та його вклад в

культуру. Розвиток філософської думки. Поняття про «софійне». Архітектурні пам'ятники Русі-України. Семіотика давньоруського храму. Живопис, ювелірна справа, книжна мініатюра. Візантійська техніка мозаїк та фресок. Іконопис. Театральне мистецтво.

Народне світосприйняття, його відображення в пам'ятках народної мудрості – обрядова поезія, прислів'я, заговори, народні пісні, легенди, билинний епос. Гуманістичні ідеали як основний зміст усної народної творчості. Історичне значення культури Русі-України. Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі.

Тема 5. Культура Галицько-Волинського князівства.

Соціально-політична і культурна ситуація в Галичині та на Волині в 12-13 століттях. Данило Галицький та його культурно-просвітницька діяльність. Основні осередки соціального і культурного життя: Володимир, Галич, Холм і Львів. Розвиток архітектури та живопису. Поява білокамінної архітектури. Художні ремесла. Освіта та наука. Розвиток літератури. Оригінальна та перекладна література, літописання, героїчний епос, «духовні повісті». Історичні пісні. Розвиток писемності, книгописна майстерня Володимира Васильковича. Культурні та політичні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі.

Тема 6. Основні віхи української культури XIV-XVI ст. Ренесанс в українській культурі.

Процес формування українського етносу в умовах польсько-литовського поневолення. Умови розвитку національно-культурного і релігійного життя. Церква і духовенство. Берестейська унія та її роль в культурі. Ренесанс та його риси, образ нової людини епохи. Впливи контрреформаційних та кальвіністських течій. Відгуки епохи ренесансу і гуманізму в Україні. Роль братств. Виникнення друкарства. І. Федоров та його роль в культурі. Освіта і наука. «Сім вільних наук». Ю. Дрогобич, П. Русин, С. Оріховський. Острозька академія. Зв'язки з західноєвропейською наукою.

Перекладна та літописна література. Полемічна література. Х. Філарет, С. Зизанін, І. Вишенський. Розвиток поезії. П. Беринда, К. Сакович, М. Смотрицький. Архітектура і образотворче мистецтво. Художні осередки: жовківська, чернігівська, новгород-сіверська малярські школи. Дерев'яна архітектура: волинська, галицька, гуцульська, буковинська школи. Ансамбль площі Ринок. Ознаки ренесансного стилю в архітектурі. Розвиток готичної та романської архітектури в Україні. Особливості романських храмів, монастирів-фортець, замків. Романська скульптура та живопис – перевага духовного над тілесним, яка вражалася в контрасті духовної експресії та зовнішньої потворності. Готичний стиль в українському мистецтві. Готичний собор - цілий світ, який може бути названий «Енциклопедією середньовічного життя». Єдність і протилежність романського і готичного стилів.

Тема 7. Українська культура XVII-XVIII ст. Барокова культура.

Соціально-економічні передумови розвитку духовної культури в Україні в другій половині XVII-XVIII ст. Культура козацької держави (1648-1781 р.р.). Запорізька Січ. Історичні особливості її культури. Школа в Запорізькій Січі. Релігійні вірування запорізьких козаків. Музична культура і театральне мистецтво. Кобзарство.

Розвиток освіти та наукових знань в Україні. Книгодрукування. Просвітницька діяльність братств і братських шкіл. Києво-Могилянська академія, її загальнослов'янське значення. Видатні вчені та діячі Києво-Могилянської академії. Розвиток філософії: І. Гізель, Ф. Прокопович, Г. Сковорода, Я. Козельський. Розвиток усної народної творчості (думи), національно-визвольні мотиви в козацьких думах, моральні настанови у циклі побутових дум. Віршова сатира, історична драма, інтермедія, вертепна драма.

Бароко та його особливості. Образ нової людини епохи. Мистецтво українського бароко та його своєрідність. Козацьке бароко. Розвиток барокової архітектури. Видатні архітектори Й. Шедель, Ф. Б. Растреллі, І. Мічурін, Б. Меретин, С. Ковнір, І. Григорович-Барський та інші їх шедеври в Україні. Специфіка національного варіанта бароко в літературі, театрі і музиці. Еволюція образотворчого мистецтва. Монументальний стінопис. Портретний живопис в жанрі парсуна. Іконопис (Ф. Селькович, М. Петрахович, І. Руткович, Й. Кодзелевич). Різьблені іконостаси. Київська граверна школа О. Тарасевича. Внесок гетьмана І. Мазепи в розбудову української культури. Рококо як стиль в мистецтві.

Тема 8. Національно-культурне відродження в Україні XIX ст.

Класицизм як напрям в культурі. Романтизм та реалізм.

Генезис українського відродження. Дворянський (1789-1840 р.р.) та народницький (1840-1880 р.р.) періоди відродження. Модерністичне відродження (1890-1914 р.р.).

Перші відродженецькі видання в східноукраїнських землях. «Історія русів». Літературне відродження. І. Котляревський («Енеїда»). Український романтизм - важливий чинник національного відродження. Роль Харківського університету у відродженецькому процесі.

Початки галицького відродження. Творчість Маркіяна Шашкевича. «Руська трійця», «Русалка Дністровая».

Народницький період відродження. Київські романтики і Кирило-Мефодіївське братство. Тарас Шевченко як ідеолог і провідник відродження. І. Костомаров: «Книга буття українського народу». Розвиток національної самосвідомості українців у 50-60-х р.р. Громади. Валуєвський указ. Видавничий рух. Народницький період на західноукраїнських землях. Культурне зростання Галичини в 40-80-х р.р.

Модерністський період українського відродження. Виникнення підпільних і політичних організацій. Роль І. Франка в національно-культурному русі. Шкільництво і освіта в другій половині XIX ст.. Наукове товариство ім. Т. Г. Шевченка, його видавнича діяльність. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Українська філософія другої

половини XIX ст.: О. Новицький С. Гогоцький, П. Юркевич, В. Лесевич. Філософія мови О. Потебні. Архітектура і пошуки національного стилю: неукраїнський стиль, необароко, класицизм, модерн, еkleктика, ампір. Український професійний театр. Корифеї українського театру. Розвиток українського живопису XIX століття.

Класицизм як стиль європейського мистецтва Нового часу. Ідейні основи класицизму в мистецтві. Класицизм в Україні. Поема «Енеїда» І. Котляревського. Еволюція українського класицистичного живопису.

Поняття романтизму. Історію виникнення романтизму. Основні етапи розвитку романтизму. Живопис романтизму. Герої та сюжети картин романтизму. Становлення українського романтизму. Філософський романтизм. Романтизм в українській музиці. С. Гулака-Артемівського, М. Лисенка, В. Матюка, П. Воробкевича й інших. Романтизм в літературі. Поети-романтики. Харківська школа романтиків: Л. Боровиковський, А. Метлинський, М. Костомаров, О. Шпигоцький, П. Гулак-Артемівський, Є. Гребінка (романси).

Розвиток реалізму. Значення терміну «реалізм». Характерні ознаки та риси реалізму. Характерні ознаки реалізму як літературного напрямку. Реалізм у творах живопису та мистецтва. Критичний реалізм.

Тема 10. Українська культура XX ст. Модернізм - культурний феномен XX століття.

Культура як умова відродження нації в українській естетичній традиції кінця XIX - початку XX ст. Розвиток освіти та науки. Львівське Наукове товариство ім. Т. Шевченка (НТШ) його роль та завдання в галузі культури. Розвиток живопису. Українські художники-авангардисти В. Єрмілов, Д. Бурлюк, О. Богомазов. Розвиток театру. Корифеї українського театру: М. Кропивницький, М. Старицький, М. Заньковецька, І. Карпенко-Карий, М. Садовський. Роль Лесі Українки в культурі України. Розвиток музики. Соломія Крушельницька, А. Нежданова. Український неоромантизм. Розвиток живопису. Авангардський живопис (О. Мурашко, О. Новаківський, Ф. Кричевський). Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі. Український авангард 1900-1910-х рр. Екзистенційні проблеми у художній традиції зламу століть. Розвиток архітектури. Стиль модерн. Конструктивізм. Реалізм як напрямок художньої культури. Література, філософська думка. М. Грушевський. Розвиток освіти та науки.

Гетьманат. Створення української вищої школи. Українська Академія наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський.

Суперечливість культурного процесу в Україні на початку 20-х рр. Оборонні позиції представників української культури. Українізація та її значення для культурного процесу. Микола Зеров і Микола Хвильовий. Боротьба О. Шумського проти русифікаторства.

Літературні процеси в Україні. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «Вапліте», «Молодняк» та ін.

Модерн як доба в культурі. Появу стилю модерн. Основні ознаки стилю модерн в архітектурі. Модерн в українській культурі. Творчість Б. Яновського, деякі твори М. Лисенка, Л. Ревуцького, В. Косенка, В. Барвінського, Я. Степового. Вершинним зразком модерну в українській музиці є камерно-вокальна творчість Н. Нижанківського.

Імпресіонізм як стиль в культурі. Імпресіонізм як ключ до краси, як прагнення людини спіймати миттєвість, зафіксувати, відчуті кольори і відтінки. Олександр Мурашко, Михайло Беркос, Олекса Новаківський, Іван Труш. Визначальні риси імпресіонізму. Новела як найпоширеніший жанр імпресіонізму в літературі. Імпресіонізм в творчості М. Коцюбинського, В. Стефаника, М. Черемшини та ін. Основні ознаки символізму. Олександр Олесь драматичний етюд «По дорозі в Казку», М. Вороний, львівське угруповання «Молода муза», київська "Українська хата". П. Тичини «Сонячні кларнети» (1918) як «музична симфонія» сповнена світла.

Театральне мистецтво і музична культура. Театр «Березіль». Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериковського, Г. Хоткевича, К. Богуславського та ін. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво. Особливості українського авангарду. Мистецька «школа Бойчука».

Репресивні акції сталінізму та їх трагічний вплив на розвиток української національної культури 20-50-х р.р.

Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х- на початку 90-х р.р. та його особливості. Проголошення незалежності України (24.08.1991р.) та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Тема 11. Постмодерн як широка культурна течія. Розвиток української культури ХХІ ст.

Постмодерн філософської думки. Умберто Еко та його твір «Ім'я рози». Концептуалізм як течія сучасного мистецтва. Творчість Е. Воргола, Е. Булатова, І. Кабакова, І. Комара та О. Меламіда. Естетика концептуального мистецтва Д. Пригова, Б. Орлова, І. Чуйкова. Постконцептуалізм.

Нонконформізм як течія постмодернізму. Людина в контексті постмодерністського світобачення. Література постмодернізму та її жанри. Феномен гри та її значення в житті людства. Текст і гра як феномени культури постмодерну. Маргарет Мід і Йоган Гейзинга. Антропоморфність в мистецтві постмодерну.

Основні принципи постмодерністської естетики. Постмодерністська скульптура і архітектура. Соц-арт – один із напрямків постмодернізму. В. Комар і О. Меламід засновники соц-арту. Постсоц-арт. Гіперреалізм як напрям постмодернізму. Його основні принципи. Фотореалізм- як сюжетний живопис. Гіперреалізм у музиці театрі, скульптурі. Концептуалізм і соц-арт: спільне й особливе. Феномен масової культури і її вплив на український культурний простір.

Особливості українського постмодернізму. Постмодерністські риси української літератури Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець. Постмодернізм в українському живописі, художники постмодернізму – А. Савадов, О. Гнилицький, Г. Сенченко, Г. Анченко, О. Харченко, Г. Король, О. Голосій. Художні групи «Паризька комуна», «Вольова грань національного постмодернізму», «Одеської школи» - О. Ройтбут, В. Рябченко, С. Ликов та інші. Модель культури нового тисячоліття. Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Демократизація як чинник національно-духовного відродження. Сучасні здобутки української культури. Українські культурні традиції та сучасність. Основне завдання сучасної української культури – духовна консолідація українського народу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Сутність та витоки культури України.										
Тема 1. Предмет і методологія культури. Феномен культури.	10	2	2		6	8	1			9
Тема 2. Основні зарубіжні та українські концепції культури	10	2	2		6	8	1			9
Тема 3. Культура первісного суспільства. Історичні передумови виникнення української культури	8	2			6	10	1			9
Тема 4. Культура Русі-України	10	2	2		6	8	1			9

Тема 5. Культура Галицько- Волинського князівства	8	2			6	8	1			9
Тема 6. Основні віхи української культури XIV-XVI ст. Ренесанс в українській культурі	10	2	2		6	10	1			9
Тема 7. Українська культура XVII-XVIII ст. Барокова культура	10	2	2		6	10	1			9
Тема 8. Національно- культурне відродження в Україні XIX ст.	10	2	2		6	8	1			9
Тема 9. Українська культура XX ст. Модернізм - культурний феномен XX століття	8		2		6	10	1			9
Тема 10. Постмодерн як широка культурна течія. Розвиток української культури XXI ст.	6				6	10	1			9
Усього годин	90	16	14	-	60	90	10	-	-	90

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та витоки культури України.		
1	Предмет і методологія культури. Феномен культури.	2
2	Основні українські та зарубіжні концепції культури.	2
3	Культура Русі-України.	2
4	Основні віхи української культури XIV-XVI ст. Ренесанс в українській культурі.	2
5	Українська культура XVII-XVIII ст. Барокова культура.	2
6	Національно-культурне відродження в Україні XIX ст.	2
7	Українська культура XX ст. Модернізм - культурний феномен XX століття.	2
	Всього	14

6. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів зорієнтована на виконання тих видів робіт, які передбачають опанування додатковими знаннями у позааудиторний спосіб згідно визначених викладачем завдань. Вона є складовим елементом університетської освіти та закономірним продовженням аудиторної роботи викладача і студентів.

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та витоки культури України.		
1	Тема: Феномен культури. Культура як суспільне явище. Питання для самостійної підготовки: Духовна культура як область людської діяльності.	6
2	Тема: Основні зарубіжні та українські концепції культури. Законспектувати 10 першоджерел українських культурологічних концепцій і проаналізувати їх.	6
3	Тема: Культура первісного суспільства. Історичні передумови виникнення української культури.	6

	Питання для самостійної підготовки: Природні і політичні фактори в становленні і розвитку культурного простору української культури.	
4	Тема: Культура Русі-України. Кам'яне зодчество Русі-України. Літературні пам'ятки Русі-України [1], [2]	6
5	Тема: Культура Галицько-Волинського князівства. Кам'яне зодчество Галицько-Волинського князівства. Перегляньте фільм Тараса Химича «Король Данило» і на основі фільму та історичних фактів складіть образ Данила Галицького в українському культурному просторі [1], [2]	6
6	Тема: Основні віхи української культури XIV-XVI ст. Ренесанс в українській культурі. Питання для самостійної підготовки: – Петро Могила – видатний культурний діяч і меценат; – Ренесансні архітектурні ансамблі в Україні.	6
7	Тема: Українська культура XVII-XVIII ст. Барокова культура. Питання для самостійної підготовки: Співвідношення “земного” і “небесного” у бароковій культурі.	6
8	Тема: Національно-культурне відродження в Україні XIX ст. Питання для самостійної підготовки: Архітектурні пам'ятки Одеси 19 століття. Літературна Одеса. Проаналізувати їх. Написати есе.	6
9	Тема: Українська культура XX ст. Модернізм - культурний феномен XX століття. Питання для самостійної підготовки: Поетична хвиля українського кінематографа (О. П. Довженко, С. Й. Параджанов, І. В. Миколайчук та інші).	6
10	Тема: Постмодерн як широка культурна течія. Розвиток української культури XXI ст. Питання для самостійної підготовки: Написати реферат на тему: “Духовна культура сучасного українського суспільства”.	6
	Разом	60

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе на одну з тем, запропонованих у межах навчальної дисципліни;
- [3] – створення колажу (характеристики вибраної культури).

Результати самостійної роботи оцінюються під час поточного і періодичного контролю.

Перелік орієнтовних тем рефератів та есе:

Тематика рефератів з дисципліни «Історія української культури»

1. Ренесансна ідеологія в українській літературі.
2. Живопис українського Ренесансу: розвиток жанрів та колористики.
3. Художньо-естетичні особливості української барокової літератури.
4. Феномен Богородиці-Покрови в мистецтві і легендах козацької України.
5. Еклектизм в українській архітектурі.
6. Полістилізм українського живопису к. XIX ст.
7. Становлення ідеї культури в історії людської думки. Класична концепція культури.
8. Некласичні підходи до предмету культурфілософського знання.
9. Філософія життя: погляд на світ як на твір, проблема авторства та проблематизація реальності.
10. Значення мови в розвитку культури.
11. Порівняльно-історичний метод у культурологічних дослідженнях Михайла Драгоманова.
12. Микола Костомаров про національну своєрідність українського народу та його культури.
13. Культурологічна концепція Івана Огієнка.
14. Дмитро Донцов про зміст культури і «дух нації».
15. Георгій Булашев: міфологія, релігія та народний світогляд в українській культурі
16. «Українська ідея» в культурологічній концепції Михайла Грушевського.
17. Проблема європейської української культури у творчій спадщині Миколи Хвильового.
18. Давньоруський книжник, історик та публіцист Нестор.
19. Альтернатива технократичного і гуманітарного мислення – проблема сучасної української культури.
20. Проблеми людини, нації та культури у творчості українських літературних модерністів (Микола Хвильовий, Микола Зеров, Олександр Олесь).

Теми есе:

1. Архітектурні пам'ятки Одеси.
2. Літературна Одеса.
3. Одеські катакомби – історія та містика.
4. Хаджибейська фортеця – найстаріша і таємнича фортифікаційна споруда Одеси.

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач

допомагає студентам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, у тому числі використовуючи мапи. Та семінарських занять, на яких студенти репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вище викладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння студента критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератах і доповідях, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео- фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Протягом засвоєння навчальної дисципліни студенти мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім сумуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (57 балів);
- захист реферату/колажу (43 балів);

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Здобувач освіти		
Відмінно 90 - 100	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки.	виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при

		самостійній роботі.
Добре 85 - 89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого.
Задовільно 60 - 69	засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом	не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

10. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і методологія культури (Еволюція терміна культури, культура і цивілізація, типи культури, елементи культури, форми, функції культури).
2. Зарубіжні та українські концепції культури (Ф. Ніцше, П. Сорокін, А. Тойнбі,
3. Фрейд, Й. Хейзінга, О. Шпенглер, К. Г. Юнг, формаційна концепція культури; В. Винниченко, М. Грушевський, Д. Донцов, В. Липинський, Є. Маланюк, І. Мірчук, О. Ольжич, М. Хвильовий).

4. Культура первісного суспільства (загальна характеристика первісної епохи та її періодизація, первісна міфологія, зародження форм релігійних вірувань, найдавніші форми мистецтва, синкретичний характер мистецтва).
5. Трипільська культура і культура кімерійців.
6. Культура скіфів та сарматів.
7. Зарубинецька та черняхівська культури. Грецькі поселення на території стародавньої України.
8. Релігійні вірування та міфологія праслов'ян. Язичництво та його характеристика.
9. Основні особливості культури Русі-України (Соціальний і політичний лад Русі-України. “Руська Правда” як зведення законів. Християнство та його роль в культурі. Розвиток науки та освіти. Розвиток філософської думки, поняття про “софійне”. Архітектура, література, театр, образотворче мистецтво, теорія іконописного образу).
10. Культура Галицько-Волинського князівства.
11. Україна в культурно-політичній системі польсько-литовської держави XIV–XVI ст. (Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури XIV–XVI ст.. Ренесанс та його риси, образ нової людини ренесанської епохи, вплив ренесансу на культуру України. Ренесансна архітектура в Україні. Реформація та протестанська етика праці та її роль в європейській культурі. Розвиток літератури, образотворчого мистецтва).
12. Розвиток освіти та науки, братства та їх роль в культурі XIV–XVI ст. Острозька академія. Розвиток книгодрукування, перші друкованні видання.
13. Розвиток романського та готичного мистецтва, навести приклади.
14. Культура України XVII-XVIII століття (Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури XVII-XVIII ст.. Козацтво як явище історія та культури. Розвиток освіти до науки. Розвиток філософії. Києво-могилянська академія та її роль в культурі України. Розвиток літератури, театру, живопису, музики).
15. Бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Українське бароко. Його характеристика.
16. Рококо як новий стиль в мистецтві. Його характеристика. Приклади.
17. Класицизм як мистецтво героїчної громадянськості. Його характеристика.
18. Культура України XIX ст. (Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури, Розвиток науки та освіти. Розвиток філософії. Кирило-Мефодіївське товариство. «Руська трійця». Розвиток літератури, театру, живопису, музики, скульптури).
19. Розвиток архітектури в Україні XIX ст. (Стиль ампір, еkleктика, класицизм, рококо, модерн, необароко).
20. Романтизм, символізм, імпресіонізм. Їх характеристика і основні риси. Приклади.
21. Реалізм та критичний реалізм. Його характеристика.
22. Модерн як стиль в культурі. Особливості стилю модерн.
23. Культура України поч. XX ст. (Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури поч. XX ст.. Розвиток науки та освіти, філософії).

Архітектура (конструктивізм і модерн). Розвиток скульптури, театру, музики, живопису, кінематографу).

24. Неоромантизм в українській культурі кін. XIX. – поч. XX ст.

25. Модернізм як художній стиль та його напрямки (абстракціонізм, дадаїзм, експресіонізм, кубізм, сюрреалізм, фовізм, футуризм).

26. Розвиток літератури XX ст. Література неокласиків. Літературні гуртки та об'єднання.

27. Український авангард 1900-1920-х років. Його характеристика. Представники.

28. Український експресіонізм та його особливості.

29. Культура України в період радянського тоталітаризму.

30. Постмодернізм як художній напрям в культурі к. XX – XXI ст..

12. Розподіл балів, які отримують студенти ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1			
Види навчальної роботи	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	1	8	8
Практичні/семінарські заняття	7	7	57
Разом			
Підсумкова сума балів: Реферат	20	1	20
Підсумкова сума балів: Колаж	23	1	23
Разом			43
Залік Підсумкова сума балів		100	

Поточний і періодичний контроль								Презентація самостійної роботи-дослідження (реферату/ есе, колажу)	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20+23	100
8	8	8	8	8	8	8	1		
57								43	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	для заліку

		проекту (роботи), практики	
90–100	A	відмінно	
85–89	B	добре	зараховано
75–84	C		
70–74	D		
60–69	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української культури». – Одеса: ОНУ. 2023. 27 с.

2. Плани практичних занять.

3. Методичні видання:

- Лопуга О. І. Методичні вказівки «Історія української культури» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету міжнародних відносин, політології та соціології. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 38 с.

- Лопуга О. І., Вінцовський Т. С. Методичні вказівки «Актуальні питання історії та культури України» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти біологічного факультету. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021. 68 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Історія української культури: навч-метод. комплекс. Видатні діячі української культури. Біогр. Словник (від А до Я) / Упоряд. С.О. Костишева. К.: НТУУ «КПІ», 2013. Вип. І. 204 с.
2. Історія української культури: навч. посіб. / за ред. О. Ю. Павлової. К.: Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
3. Історія української культури: підручник / за ред. В. О. Лозового. Харків : Право, 2013. 368 с.
4. Кислюк К.В. Українська культура I чверті ХХІ ст: повороти модернізаційних перетворень. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 196 с.
5. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: ЦУЛ, 2019. 141 с.

6. Хома І.Я., Сова А.О., Мина Ж.В. Історія української культури : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.

Додаткова

2. Акимович Є.О. Українська культура в історичному вимірі (IX - XVII ст.). Одеса: Маяк, 2009. 496 с.
3. Білецький П.О. Українське мистецтво другої половини XIX ст.. К.: Наука, 2008. 301 с.
4. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України. Навч. посіб. К: МАУП, 2004. 256 с.
5. Бондаревська І. Парадоксальність естетичного в українській культурі XVII-XVIII ст. К.: Парапан, 2005. С. 58-107; 218-251.
6. Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 130 с.
7. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій / В. Виткалов, О. Граб. Вища шк. 2010. № 2. С. 104–107.
8. Крижановська Н.Є., Нефьодов Д.В. Історія української культури: навчально-методичний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 200 с.
9. Гуркіна, Г. О. Замки та фортеці України. Х. : ПП «Торсінг плюс», 2009. 95 с.
10. Давимука С. А. Екосистема мистецтва: наукові засади становлення та сучасні практики: монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2021. 581 с.
11. Історія української культури: курс лекцій / за ред. С.О. Костилюєвої. К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2010. 334 с.
12. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О. Костилюєва. К.: НТУУ «КПІ», 2010. 60 с.
13. Калакура Я.С., Рафальський О.О., Юрій М.Ф.. Українська культура: цивілізаційний вимір. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. 496 с.
14. Кара-Васильєва Т. Стиль модерн в Україні. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 215 с.
15. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підруч. для студ. ВНЗ. К. : Центр навч. л-ри, 2010. 584 с.
16. Левченко М. Г. Українська художня культура. Навчальний посібник. Херсон: видавництво ХДПУ, 2009. 103 с. .
17. Лопуга О. І. Культура як спосіб існування суспільства і людини. Філософські пошуки. Львів–Одеса: Cogito-Центр Європи, 2006. Вип. XXI–XXII. С. 291–298.
18. Лопуга О. І. Освіта та наука в соціокультурному просторі. Перспективи. Науковий журнал. Серія: філософія, історія, соціологія, політологія. Одеса, 2006. № 2(34). С. 66–69.

19. Лопуга О. І. Вплив постмодернізму на духовну культуру сучасної молоді. Наукове пізнання: методологія та технологія. Науковий журнал. Одеса. 2009. № 1(23). С. 61–68.
20. Лопуга О. І. Духовна культура студентської молоді в умовах трансформації суспільства. Частина II. Перспективи. Соціально-політичний журнал. Серія: філософія, політологія, соціологія. Одеса, 2012. №1(51). С. 72–78.
21. Лопуга О. І. Проблема моралі і гуманізації молоді в сучасному українському суспільстві. Перспективи. Соціально-політичний журнал. Серія: філософія, політологія, соціологія. Одеса, 2015. №1(63). С. 61–67.
22. Лопуга О. І. Вплив інтернету та масової культури на розвиток духовно-моральних цінностей суспільства. Наукове пізнання: методологія та технологія. Філософія. 2018. № 1(40). С. 72–77.
23. Лопуга О. І. Сучасний інформаційний простір як простір соціалізації людини. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2020. Том 12. № 1 (25) . С. 67-74.
24. Лопуга О. І. Вплив сучасного соціокультурного середовища на духовну культуру особистості. Наукове пізнання: методологія та технологія. Видавничий дім “Гельветика”, 2020. Випуск 1 (45). С. 75-83.
25. Лопуга О. І. Особливості духовно-ціннісних орієнтирів особистості. Вісник Львівського університету: серія філософсько-політичні студії. Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 29. С. 98–106.
26. Лопуга О. І. Духовна культура особистості як предмет соціально-філософського аналізу. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політичні студії. 2022. Випуск 42, С. 91-97.
27. Попельницька О. 100 великих діячів культури України. К.: Арій, 2010. 463 с.
28. Селівачов М. Лексикон української орнаментики. К.: Редакція вісника «АНТ», 2005. с. 25-156.
29. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ– ХХІ століття. Київ: ВХ [студію], 2008. 187 с..
30. Тюрменко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник. /за ред. І.Тюрменко, С.Буравченкова, П.Рудик. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 370 с.
31. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / за ред. М.М. Заковича. К.: Знання, 2009. 589 с.
32. Українська культура в європейському контексті / за ред. Ю.П. Богуцького. К.: Знання, 2007. 679 с.
33. Чегусова З. Художнє скло і художня кераміка ("мистецтво вогню") України другої половини ХХ – початку ХХІ століття в аспекті впливу стилю модерн. Українське мистецтвознавство. Матеріали, дослідження, рецензії. Київ : ІМФЕ, 2010. Вип. 10. С. 42-49.

34. Шевнюк О.Л. Історія мистецтва: навч. посіб. К.: Освіта України, 2015. 452 с.
35. Alla Nerubasska, Oresta Lopuha. 2020. «Pandemic Panik in Information Space: the Fact and its Ladennes». *Postmodern Opening*, Vol. 11, Issue 1 Sup. 2 (2020), pages: 93-99.
36. [Alla Nerubasska, Volha Paulava, Valentyna Bogachenko, Oresta Lopuha. 2021. Society Ladennes Model: System-Parametric Analysis. *Postmodern Opening*, Vol. 12, № 1 Sup. 1 \(2021\), pages: 271-286.](#)
DOI: <https://doi.org/10.18662/po/12.1Sup1/284>
37. Oresta Lopuha. Transformation of moral values in modern information space. **PNAP**. Scientific journal of Polonia university. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. Czestochowa, 2022, 52 (2022) nr. 3. s. 84-90.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт НБ ОНУ імені І. І. Мечникова. Постійна адреса: <http://library.onu.edu.ua>
2. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України».
3. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.
4. Art of Ukraine // <http://www.art.kiev.ua/>.
5. ODP – Open Directory Project // <http://www.dmoz.org/World/Ukrainian>.
6. www.nbuv.gov.ua – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
7. www.nplu.org – офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України.

Додаток А

Плани практичних занять з дисципліни «Історія української культури»

Змістовий модуль 1. Сутність та витoki культури України. Тема 1. Предмет і методологія культури. Феномен культури.

Питання для підготовки та обговорення:

1. Поняття та історичний розвиток терміну “культура”.
2. Культура і цивілізація.
3. Еволюція поняття культури.
4. Типологія культури. Історичні типи культур. Функції культури.
5. Духовна та матеріальна культури.
6. Кризис як прирона форма розвитку культури в ХХІ столітті.
7. Народна, елітарна і масова культури.

Тема 2. Основні українські та зарубіжні концепції культури.

Питання для підготовки та обговорення:

1. Культурологічна концепція М. Хвильового в його працях «Думки проти течії», «Камо грядеши» (Quo vadis).
2. Культурологічна концепція О. Ольжича в його працях «Дух руїни. По сторінках історії», «Українська історична свідомість».
3. Аналіз праці І. Мірчука «Світогляд українського народу».
4. Культурологічна концепція Є. Маланюк в його праці «Нариси з історії нашої культури».
5. Культурологічні теорії в українській суспільній думці В. Винниченка на основі публіцистичних праць «Відродження нації» та «Заповіт борцям за визволення».
6. Культурологічні теорії в українській суспільній думці М. Грушевського (аналіз праці «Звичайна схема «руської історії й справа раціонального укладу історії східного словянства». Головні постулати праці «Історія України-Русі»).
7. Культурологічна концепція Д. Донцова. (Аналіз праці на вибір «Дух нашої давнини», «Націоналізм»).
8. Культурологічні теорії в українській суспільній думці В. Липинського «Листи до братів-хліборобів: про ідею і організацію українського монархізму».

Тема 3. Культура Русі-України.

Питання для підготовки та обговорення:

1. Соціальний та політичний лад Русі-України. Руська правда як зведення законів.
2. Язичницькі елементи в культурі Русі-України.
3. Християнство і Русь-Україна.
4. Розвиток філософської думки. Поняття про софійне.
5. Архітектура і семіотика давньоруського храму.
6. Образотворче мистецтво, театр і література Русі-України..

Тема 4. Основні віхи української культури XIV-XVI ст. Ренесанс в українській культурі.

Питання для підготовки та обговорення:

4. Суспільно-політичні умови розвитку української культури польсько-литовської доби, своєрідність культурного життя.
5. Ренесанс та його риси. Образ нової людини цієї епохи.
6. Братства як громадські організації ренесансного зразка. Розвиток освіти та науки. Культурно-освітні центри в Україні. Острозька академія. Київський колегіум.
7. Література. Письменники Острозької та Львівської братських шкіл. Полемічна література (Герасим Смотрицький, Іван Вишенський та ін.)
8. Розвиток книгодрукування. Діяльність І. Федорова. Перші друковані видання.

9. Архітектура та образотворче мистецтво. «Золотий вік» Львівського архітектурного ренесансу. Романський та готичний стилі, їх характеристика. Іконопис.
10. Реформація та протестанська етика праці та їх роль в європейській культурі. Праця М. Вебера “Протестанська етика і дух капіталізму”.

Тема 5. Українська культура XVII-XVIII ст. Барокова культура.

Питання для підготовки та обговорення:

1. Освіта і наука в українській духовності. Розвиток філософської думки. Бароко як стиль в культурі. Образ нової людини цієї епохи. Українське бароко та його своєрідність. Рококо – як стиль в мистецтві.
3. Формування українського театрального мистецтва.
4. Розвиток літератури. Барокова поезія та проза. Кабалістичні та фігурні вірші.
5. Розвиток музичного мистецтва. Кобзарство як культурний феномен.
6. Розвиток живопису. Іконопис. Портрет. Розвиток гравюри.
7. Розвиток архітектури. Розвиток скульптури. Іоанн Пінзель – митець світового рівня.

Тема 6. Національно-культурне відродження в Україні XIX ст.

Питання для підготовки та обговорення:

- Освіта та наука XIX століття. Розвиток філософської думки.
- Реалізм та критичний реалізм. Романтизм. Класицизм. Стиль модерн. Імпресіонізм. Символізм. Їх характерні риси.
- Українська література XIX ст. Сентименталізм.
- Розвиток живопису України XIX ст. Художники-передвижники.
- Український театр XIX ст. Театр корифеїв.
- Архітектура України XIX ст. (стилі: ам//<http://pprosvita.at.ua/publ/1-1-0-13>).

Тема 7. Модернізм - культурний феномен XX століття

Питання для підготовки та обговорення:

1. Модернізм як мистецька течія. Його стильові направлення (абстракціонізм, дадаїзм, експресіонізм, кубізм, сюрреалізм, фовізм, футуризм).
2. Гуманізм українського неоромантизму. Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі.
3. Освіта та наука, філософська думка на початку XX ст.
4. Література України початку XX століття. Література неокласиків.
5. Розвиток театру в Україні початку XX століття. Авангардистський театр. Розвиток кіноматографу. Розвитку музики на початку XX ст. в Україні.
6. Розвиток архітектури початку XX ст. (стилі модерн, неокласицизм, конструктивізм). Розвиток живопису на початку XX ст. Авангардистський живопис.

Вимоги до створення колажу з фотографіями – цей потужний засіб виразності може підійти для вибраної студентом культури чи стилю, де потрібно представити: основні риси культури чи стилю вибранного періоду; наклеїти видатні пам'ятки живопису і архітектури і скульптури даного періоду чи стилю; згадати і вписати видатних діячів і їх внесок в культуру цього періоду; вказати про розвиток літератури, театру, музики. Для створення плаката з колажем із фотографій ви можете діяти по-різному. Один із варіантів – створити набір фотографій спочатку на ПК, віртуально, а потім роздрукувати на фотопапері. Таким чином, ви можете розташувати фотографії як завгодно на звичайному папері. Розташування, форма і навіть кількість фотографій можна вибрати на свій смак і потребам.

Студенти, які займаються в онлайн можуть створювати віртуальні колажі для надсилання електронною поштою. Завдяки безлічі спеціальних сайтів та безлічі спеціалізованих додатків можна буде не лише художньо скласти свої фотографії, але й додати всі види ефектів.